

**PROIECT DE ACTIVITATE CULTURALĂ
LA NIVEL JUDEȚEAN**

EMINESCU, MEREU CONTEMPORAN
Folclorul, element fundamental în creația marelui port

Ianuarie 2019

Echipa de coordonare a activității

Director, prof. dr. Daniela Luminița BARBU

Bibliotecar Manuela Elena DRAGOȘ

Prof. metodist Aurora SOLOMON

Poezia de inspirație folclorică la Mihai Eminescu

Bădilă Vera Dorina

Colegiul Național "Nicolae Titulescu" Pucioasa

Folclorul a fost întotdeauna pentru Eminescu un element fundamental în formarea și definirea personalității sale artistice. El a constituit în primul rând un izvor de inspirație atât tematic, cât și artistic.

Eminescu a fost un culegător de folclor, dovadă certă fiind manuscrisele lui în care s-au găsit un material folcloric bogat cuprinzând basme, proverbe, cântece epice și, mai ales, numeroase specii ale poeziei lirice. El nu a publicat o culegere populară, cum făcuse Alecsandri, ci a cunoscut prin intermediul creației folclorice credințele, obiceiurile, precum și sistemele mijloacelor de realizare artistică elaborate prin veacuri și păstrate prin tradiție orală.

Folclorul a constituit un permanent izvor de inspirație pentru poet. Niciun alt scriitor român nu a fost convins mai mult decât Eminescu despre importanța folclorului pentru creația cultă. Eminescu a prelucrat și valorificat creația populară retopind-o, rafinând-o și cristalizând-o la retortele geniului său.

Poetul a apreciat folclorul pentru bogăția sentimentelor - „*Farmecul poeziei populare îl găsesc în faptul că ea este expresia cea mai scurtă a simțământului și a gândirii.*”, dar și prin faptul că „*o adevărată literatură, trainică . . . nu se poate întemeia decât pe graiul viu al poporului nostru propriu, pe tradițiile, obiceiurile și istoria lui; pe geniul lui.*”

În concepția lui Eminescu, sursele folclorice ale literaturii culte contribuie în mod hotărâtor la definirea trăsăturilor proprii, a specificului ei național.

Ceea ce aprecia Eminescu îndeosebi la poezia populară era capacitatea ei de a găsi expresia cea mai potrivită, mai simplă și mai naturală, a unui gând sau a unui sentiment.

El a preluat teme, motive, versuri, ritmuri, armonii, imagini pe care le-a asamblat în compuneri noi, purtând pecetea inimitabilă stilului său. Unele sunt prelucrări folclorice adaosuri de rafinament în planul expresiei sau al ideii (*Revedere, Ce te legeni, La mijloc de codru, Cartea feciorului din Scirsoarea III* etc.), astfel sunt profund originale, sursa populară cunoscând transformări esențiale (*Călin - file din poveste, Luceafărul*). Întâlnim însă acea îmbinare inconfundabilă între glasul poetului și glasul poeziei populare, prin care Eminescu

și-a dobândit timbrul specific. În această privință George Călinescu făcea următoarea observație: „*Cea mai mare însușire a lui Eminescu este de a face poezie populară fără să imite, și cu idei culte, de a coborî la acel sublim impersonalism poporan*”.

Numeroasele poezii sunt expresii ale nostalgiei unui "paradis pierdut" sau încercări de recuperare a acestei lumi a deplinei armonii cu universul. Din această perspectivă creația folclorică este, pentru Eminescu, o "*limbă sfântă a naturii*", "*a visărilor dulci și senine*".

Eminescu are meritul de a fi eliberat limbajul de balastul de orice fel, cultivând expresia simplă, directă. Impresia de prospețime, ce caracterizează poeziile sale, se datorează influenței poporului la nivelul lexical (cuvine și expresii populare), fonetic, morfologic și stilistic. La unele dintre poeziile sale a împrumutat și nivelul prozodic. Așa sunt poeziile (*Doina, Ce te legeni sau meditația Revedere*).

De la prima *poezie* "*De-aș avea*" publicată în revista *Familia* în 1866 și până la capodopera *Luceafărul*, opera lui Eminescu este mobilată cu elemente folcorice pătrunse pe calea unei profunde asimilări.

În unele opere păstrează tema, dar creează o anumită structură compozițională, introducând pasaje lirico-descriptive (*Făt-Frumos din lacrimă*).

În operele de maturitate artistică, sursa folclorică este doar un pretext pentru meditația filosofică.

Dintre toate speciile, Eminescu a fost atras cel mai mult de basm. Romanticii germani au creat basmul cult, pe care-l considerau un gen suprem, sinteza filosofiei cu poezia. Prin „*Făt-Frumos din lacrimă*” Eminescu a creat basmul cult românesc. Cele mai multe dintre poemele eminesciene au structura unui basm cult.

„*Luceafărul*”, care-și are punctul de plecare în basmul popular românesc, „*Fata din grădina de aur*”, „*Povestea magului călător în stele*”, „*Călin, file din poveste*”, „*Strigoii*”, chiar și „*Memento mori*” are uneori aspecte de basm. Putem spune astfel că basmul constituie temelia creației eminesciene.

Din elegia „*Mai am un singur dor*” se desprinde concepția mioritică despre moarte. Garabet Ibrăileanu spunea că „*Eminescu a prelucrat dorul popular și a creat noi variante de dor*”, cum sunt „*dorul de moarte*” și „*dorul nemărginit*”.

Distanța de la poezia populară la poezia lui Eminescu este echivalentă cu distanța de la muzica populară la muzica simfonică. Eminescu face muzică simfonică în versurile sale.

George Călinescu afirma că prin romanțele sale Eminescu „*propune lăutarilor adevărate simfonii beethoveniene*”. Influența metricii populare se observă mai ales în poezii ca „*Revedere*”, „*Ce te legeni*” și „*La mijloc de codru*”. Același Călinescu afirma că în aceste poezii, Eminescu face „*folclor savant*”, adică recurge la metrica populară pentru a exprima idei filosofice culte.

Cea mai mare însușire a lui Eminescu este de a face poezii populare fără să imite și cu idei culte, de a coborî de la acel sublim impersonalism al poporului.

Bibliografie

1. Fănică N. Gheorghe, *Mihai Eminescu*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977
2. Florea Firan, Constantin M. Popa, *Eminescu*, Editura Macedonski, Craiova, 1992

Mihai Eminescu și universul folcloric românesc

Bibliotecar,

Alexandrescu_Mihaela

“Cea mai mare însușire a lui Eminescu este de a face poezie populară fără să imite, și cu idei culte, de a coborî la acel sublim impresionalism poporan”.

George Călinescu

Despre începuturile legăturii lui Eminescu cu folclorul se menționează în articolul lui Artur Gorovei intitulat “Influența poeziei populare asupra lui Eminescu”, publicat în revista “Glasul Bucovinei”. Orientarea interesului său pentru folclor și grija pentru valoarea artistică a creației populare, cât și pentru creația proprie au avut o semnificație cu totul nouă. Orizontul lui Eminescu a fost unul dintre cele mai largi și în acestea intră și opiniile sale despre folclor. Cititorii lui, chiar din primele momente ale creației sale, au simțit cum universul cunoașterii se deschide larg pentru ei și cum prin poezia lui Eminescu conștiința națională și socială se adâncește. Profunzimea cu care a gândit Eminescu problemele de folclor în ansamblul originalității literaturii naționale, au marcat un moment crucial în modul de a privi literatura populară în dezvoltarea literaturii culte din a doua jumătate a secolului al XIX – lea. Folclorul a fost pentru el elementul fundamental în formarea și definirea personalității omului de artă. Credem că dragostea față de folclor a lui Eminescu a fost trezită și de profesorul Aron Pumnul de la Cernăuți. În biblioteca lui a găsit probabil colecția de balade populare a lui Vasile Alecsandri și multe materiale folclorice, scrise de alți scriitori ai timpului.

Eminescu înțelegea folclorul cu mult mai profund decât îl percep unii astăzi. Intuiția lui Eminescu a fost să cunoască prin intermediul creației folclorice credințele, obiceiurile și limba poporului, precum și întregul sistem al mijloacelor de realizare artistică, elaborate prin veacuri și păstrat prin tradiția orală. În concepția lui Eminescu, sursele folclorice ale literaturii culte contribuie în mod hotărâtor la definirea trăsăturilor proprii, a specificului ei național. Numeroasele poezii sunt expresii ale nostalgiei unui "paradis pierdut" sau încercări de recuperare a acestei lumi a deplinei armonii cu universul. Din această perspectivă, creația folclorică este, pentru Eminescu, o "*limbă sfântă a naturii*", "*a visărilor dulci și senine*".

De la prima *poezie* „*De-aș avea*”, publicată în revista *Familia* în 1866 și până la capodopera *Luceafărul*, opera lui Eminescu este *mobilată* cu elemente folcorice pătrunse pe calea unei profunde asimilări.

În unele opere păstrează tema, dar creează o anumită structură compozițională introducând pasaje lirico-descriptive (*Făt-Frumos din lacrimă*). În operele de maturitate artistică, sursa folclorică este doar un pretext pentru meditația filosofică. Din elegia „*Mai am un singur dor*” se desprinde concepția mioritică despre moarte. Garabet Ibrăileanu spunea că „*Eminescu a prelucrat dorul popular și a creat noi variante de dor*”, cum sunt „*dorul de moarte*” și „*dorul nemărginit*”. Distanța de la poezia populară la poezia lui Eminescu este echivalentă cu distanța de la muzica populară la muzica simfonică, Eminescu făcând, cu adevărat, *muzică simfonică* în versurile sale.

Așadar, Mihai Eminescu a fost pilda unei exemplare dăinuiri față de patria și poporul său. El a trăit, a gândit, a respirat poezia populară, aceasta devenind însăși ființa lui.

BIBLIOGRAFIE

1. Mărturisiri despre Eminescu. Ed. Humanitas, București, 2014
2. Fănică N. Gheorghe, *Mihai Eminescu*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977

Mitul și magia irealului la Mihai Eminescu

Prof. dr. Nicoleta Jeanina Iancu

Bibl. Dumitra Mihaela-Alexandra

Colegiul Economic "Ion Ghica" din Târgoviște

Închis în magnifica lui strălucire și unitate refăcută după care a tânjit cu o dureroasă și dramatică sete cât a fost pe pământ, adică în sfârșire, fragmentare și imperfecțiune, Eminescu oferă în cultura românească unul din cele mai izbitoare exemple și argumente pentru descompunerea unei creații care depășește puterea de cuprindere a minții noastre omenești, în părțile ei constitutive. Uriașul mecanism viu al universului său poetic se desface curiozității noastre analitice, iscoditoare de taine ale creației, în piese care palpită, aspirând la unitate.

Marele întreg descompus în fragmente, care numai la un prim nivel al abordării arată risipire și lipsă de armonie, a trecut prin această jertfă din pricina incapacității omului de a percepe totul altfel decât prin fragment, deoarece întregul nu concordă cu omul, după Victor Hugo.

Există la Eminescu, mai întâi, un spațiu mitic. Eroul liric, personajul, intră într-un cadru fundamental diferit de tot ceea ce cunoscuse. Pentru poet există o lume *a celor vii*, precum și o lume *a celor morți*. Între ele, ca un purgatoriu și ca un spațiu specific, se află tărâmul celor și vii și morți, în egală măsură. Arald și Maria (*Strigoii*), de pildă, sunt, cum ar spune Algiradas Julien Greimas, "suflete moarte care duc o viață paralelă cu a celor vii și sunt dotate cu o prezență fizică".

Cei mai mulți dintre eroii mitologiei eminesciene sunt *stăpâni ai vieții și ai morții*. Hyperion, ființă eternă, ar dori să coboare printre muritori; în poezia *Memento mori*, sub nisipul arzător al pustiului, își duce viața o lume insolită; zmeul din *Fata din grădina de aur* este un "daimon" aspirând la ființarea terestră.

Se poate identifica la Eminescu o veritabilă mitologie a luminii, văzută în etapele și profunzimile radicale, cele mai bogate în sensuri, activând vaste câmpuri simbolice și ordonându-le la nivelul imaginarului în funcție de o legitate și o coerență proprie, expresie a unui profund dramatism al ființării întru sacralitate. Echivalând absolutul și antrenând

arhitectonica proprie sacralității, lumina eminesciană reușește să reliefeze cele mai subtile și grele de sens momente ale experienței totale facilitate de simbol. Lumina are rolul de a se integra dramei cosmice, vorbind, în același timp, despre destinul omului și despre eforturile sale de a se împărtăși armoniei absolutului. Lumina poate fi degradată și degradantă. Ea limitează, e consubstanțială *spațiului neguros*, o consubstanțialitate privată însă de armonie. Pătrunderea în sfera luminii veridice necesită o decantare rituală, un soi de alchimie, prin care să fie înlăturate toate urmele materialității dure și grele. Lumina este cea care dă contur formelor și impregnează decorul în atmosfera *irealului sideral*.

Ca artist, Eminescu pune epicul în contact cu mitul, propunând o matrice stilistică în prelungirea viziunii populare arhaice. Sensurile noi transgresează accidentalul, iar forțele și energiile naturii se încarcă cu semnificații nebănuite.

Camuflând un străvechi comportament mitic, și, în egală măsură, atitudini proprii unei mitologii vii, Eminescu devine, pentru Eliade, element constitutiv al comportamentului nostru mitic camuflat, sub același semn al căutării unor dimensiuni ale Timpului, ce ne sunt refuzate în fluxul cotidian al vremii. Eminescu devine dimensiunea însăși a Eternității și emblematizează eforturile de transcendere a Timpului.

Eminescu transformă povestea, mitul în cheia de boltă nu numai a artei, ci și a existenței, fiind calea regală spre Ființă, căci în povești “trăiește Archeus”. Fantasticul, irealul se închide într-o explicație, într-o “teză”. Romanticii și, implicit, Eminescu au dat fantasticului o dimensiune onirică, rămânând totuși în zonele particulare ale ființei. Fantasticul, irealul eminescian nu este o *evaziune romantică* din realitate, ci un mod inedit de a prinde o logică mai profundă, mult mai complexă a realului, aspirând către ontologic, reconstituindu-l.

Mitul, pentru Eminescu, este o ficțiune artistică, o punte între real și ireal. Mitul este reflectarea poetică a istoriei unui popor, exprimă o concepție pesimistă, în măsura în care episodul dacic, ca început poetic al istoriei poporului român în istoria universală, constituie momentul românesc din marea “panoramă a deșertăciunilor”.

Miturile sunt o reprezentare a unei vieți trecute, sunt o dramaturgie a vieții sociale, o filosofie poetizată.

Eminescu, prin prelucrarea inedită pe care le-a făcut-o, s-a integrat în universul lor miraculos și ideal, străbătând timpul, fiind actual și viitor, devenind el însuși un mit universal.

FIȘĂ BIBLIOGRAFICĂ

- 1) Todoran Eugen, – *EMINESCU*, Editura Minerva, București 1972.
- 2) Petrescu, Ioana Em. – *EMINESCU – MODELE COSMOLOGICE ȘI VIZIUNE POETICĂ*, Editura Minerva, București 1972.
- 3) Chevalier, Jean; Gheerbrant, Alain – *DICȚIONAR DE SIMBOLURI*, vol I, II, III, Editura Artemis, București 1995.
- 4) Călinescu, George – *OPERA LUI MIHAI EMINESCU*, vol II, III, IV, Editura Minerva, București 1985.
- 5) Del Conte, Rosa – *EMINESCU SAU DESPRE ABSOLUT*, Editura Dacia, Cluj 1990.
Popa, George – *SPAȚIUL POETIC EMINESCIAN*, Editura Junimea, Colecția Eminesciana, Iași 1982.
- 6) Eminescu, Mihai – *POEZII*, Editura Minerva, București 1980.
- 7) *STUDII EMINESCIENE* (Rotaru, I. - *ÎN CĂUTAREA UNEI MITOLOGII ROMÂNEȘI*), Editura Albatros, București 1971.

„Eminescu – Un creator înzestrat și...inspirat”

Bibliotecar-Gherghescu Magdalena
Laborant-Ursăchescu Eugenia
Liceul „Voievodul Mircea”-Târgoviște

Mihai Eminescu își trăiește anii copilăriei la Ipotești, într-un loc invadat de creația populară, fapt ce îi ajută la dezvoltarea unei imaginații de inspirație folclorică.

Nostalgia copilăriei, va fi prezentă mereu în creațiile sale, datorită dorului de fascinanta lume a basmului - „e mult de atunci, Harietă – îi va scrie sorei sale – de când eram mici de tot și ne spunea moșnegii povești”.

Gustul pentru folclor i-l dezvoltă mai întâi mama sa –
„Mama-i știa atâtea povești pe câte fuse
Torsese-n viață...deci ea l-au învățat
Să tâlcuiască semen ș-a păsărilor spuse
Și murmura cuminte a râului curat.”,

Apoi continua să-l dezvolte în desele sale peregrinări prin țară, când deși de cele mai multe ori nu avea nici bani, nici mâncare, dar nu renunța să-și noteze în carnețel, ca un adevărat folclorist de profesie, tot ce-l uimea ca lingvistică populară și creații literare populare, intrând în contact direct cu creatorul propriu-zis de folclor.

În cel puțin jumătate din cele 44 de caiete manuscrise ale poetului, găsim basme și versuri populare culese de el. Deși, uneori, manuscrisele sunt scrise în grabă cu prescurtări, omisiuni, folosește particularități de limbă și notează locul de unde a cules notița respective.

Din 1 aprilie 1869 se înființează societatea literară „Orientul, sub îndrumarea poetului Gr. Gr. Grandea, care are ca scop, printre altele, culegerea de poezii și basme populare. Bineînțeles că unul dintre membri este Mihai Eminescu care are ca sarcină culegerea de folclor din Moldova.

În perioada studiilor universitare din Viena și Berlin, pasiunea pentru folclor continua, pe de o parte, datorită atmosferei romantice create de Herder, Bretano și frații Grimm, din cadrul cercetărilor literaturii populare, iar pe de altă parte datorită studierii literaturii germane de către poet. Astfel, Eminescu descoperă în operele marilor creatori decantare cultă a tradițiilor, credințelor și superstițiilor populare în ceea ce privește valoarea superstițiilor populare, valoarea de izvor a folclorului pentru literatura cultă.

Înțelegând, prin literatură națională și literatură populară, Eminescu nota într-unul din caietele sale: „Maturitatea culturii publice a spiritului popular se manifestă cu deosebire în limba sa și între cultii unui popor se numără numai aceia, cari au suit înălțimea și domină terenul întreg.”

Viața intelectuală din țară în domeniul folclorului, în cele trei direcții ale sale, (strângerea și publicarea de texte populare, formarea unei preocupări de culegere a folclorului și prelucrările și imitațiile în gen popular), este una din preocupările importante ale lui Eminescu. Perpessicius afirma că „veacul al XIX-lea, e prin excelență, veacul folclorului, iar anii debutului și de formație ai poetului cad într-o vreme când problemele creației populare preocupau toate coștiințele”

Astfel Eminescu răspundea apelurilor înfocate ale lui George Bariț, Nicolae Bălcescu, Alecu Russo, care militau pentru „adunarea poeziilor și a poveștilor ce se află în gura poporului român”. Revistele acelor vremuri, de care poetul era apropiat, ca „Șezătoarea”, „Columna lui Traian”, „Albina Pindului”, „Convorbiri literare”, acordau un spațiu și un interes deosebit literaturii populare. Societățile „Junimea” și „Orientul”, al căror membru era, încurajau moral și material pe cei care culegeau folclor.

Al treilea plan de manifestare a „vieții intelectuale” în domeniul folclorului este prezent și el din plin în acea perioadă. Primul exemplu îl primește de la „...acel rege-al poeziei, vecinic tânăr și ferice, / Ce din Frunze îți doinește, ce cu fluierul îți zice, /

Ce cu basmul povestește- veselul Alecsandri” În acea perioadă, pe Alecsandri îl preocupau, începând de la „micile” îndreptări pe care le aduce textelor folclorice, până la creațiile personale, cum e balada „Dragoș” și alte piese originale de inspirație folclorică, interes pe care îl manifesta și Eminescu. Acesta din urmă, deși aborda toate genurile și speciile literaturii populare, un interes deosebit îl acorda poeziei lirice, prezentă prin numeroase doine de dragoste și de dor, de voinicie și haiducie, de înstrăinare, și ciobănie, prin bocete, strigături și jocuri de copii.

„Înfrățirea” cu natura este o a doua latură a specificului nostru național pe care Eminescu o aprofundează în creația sa literară populară.

La acestea se adaugă gustul pentru fantastic, aplecarea spre supranatural, manifestate în folclorul nostru literar, cărora le datorăm existența unei bogate mitologii populare, cu zâne, zmei, zburători.

Luând în considerare toate acestea, o afirmație ca cea a lui D. Murărescu, care spunea: „Dacă ar fi avut posibilitatea să-și publice el însuși culegerile, Eminescu ar fi depășit pe

Alecsandri în acest domeniu după cum l-a depășit și-n creațiile de inspirație populară”, este perfect motivată.

Asimilarea genială a viziunii folclorice a gândirii poetice populare se manifestă atât la nivelul expresiei, dar mai ales la nivelul substanței, în toate marile teme și motive eminesciene.

Astfel putem spune, parafrazându-l chiar pe Eminescu, că opera sa, fiind națională în cel mai înalt grad, „pe de o parte întărește conștiința națională, pe de alta îi lărgeste orizontul ei, căci o face să cuprindă și mai mult element caracteristic și național....Ea naște în inimile indivizilor întărirea și intensivitatea aceluși simțămînt subiectiv, care-I face ca toți să se numere de membrii aceluiași corp”.

Bibliografie:

Ștefan Badea; Texte comentate; Editura Albatros; București; 1982

M. Eminescu, Literatura populară, Editura „Minerva”, Buc., 1977

M. Eminescu, Opere, VI, Editura „Gunivas”, Chișinău, 2001

Poezia de inspirație folclorică

Prof. Lb. Română Mandă Dan Laurențiu

Bibliotecar : Lazăr Mihaela Oana

Școala gimnazială „Iosif Gabrea” – Văleni

În „Istoria literaturii române. Introducere sintetică”, apărută în (1929), Nicolae Iorga îl numea pe Eminescu, printr-o admirabilă caracterizare „expresia integrală a sufletului românesc”. În eseuul său „Spațiul mioritic” (1936) Lucian Blaga afirma că există o „idee Eminescu care s-a născut sub zodii românești”.

Specificul național se manifestă în toate compartimentele operei lui Eminescu, în forma cea mai evidentă prin inspirația din folclor, despre care G. Călinescu spunea că reprezintă „componenta cea mai națională a universalității lui Eminescu”.

Folclorul a fost întotdeauna pentru Eminescu un element fundamental în formarea și definirea personalității sale artistice. El a constituit în primul rând un izvor demers fiind manuscrisele lui, în care s-au găsit un material folcloric bogat cuprinzând basme, proverbe, cântece epice și, mai ales, numeroase specii ale poeziei lirice. El nu a publicat o culegere populară, cum făcuse Alecsandri, ci a cunoscut prin intermediul creației folclorice credințele, obiceiurile, precum și sistemele mijloacelor de realizare artistică elaborate prin veacuri și păstrate prin tradiție orală. Dintre toate speciile, Eminescu a fost atras cel mai mult de basm. Romanticii germani au creat basmul cult, pe care-l considerau un gen suprem, sinteza filosofiei cu poezia. Prin „Făt-Frumos din lacrimă” Eminescu a creat basmul cult românesc. Cele mai multe dintre poemele eminesciene au structura unui basm cult. „Luceafărul”, care-și are punctul de plecare în basmul popular românesc, „Fata din grădina de aur”, „Povestea magului călător în stele”, „Călin (file din poveste)”, „Strigoii”, chiar și „Memento mori” are uneori aspecte de basm. Putem spune astfel că basmul constituie temelia creației eminesciene. Din elegia „Mai am un singur dor” se desprinde concepția mioritică despre moarte.

Folclorul a constituit un permanent izvor de inspirație pentru poet. Niciun alt scriitor român nu a fost convins mai mult decât Eminescu despre importanța folclorului pentru creația cultă. Eminescu a prelucrat și valorificat creația populară retopind-o, rafinând-o și cristalizând-o la retortele geniului său. Inspirația din folclor este una din trăsăturile caracteristice ale Romantismului. Impulsul către folclor a fost dat de marele filosof german Herder. Tot în Romantism au fost puse bazele folcloristicii, ca disciplină.

Pe bună dreptate Garabet Ibrăileanu spunea că „Eminescu a prelucrat dorul popular și a creat noi variante de dor”, cum sunt „dorul de moarte” și „dorul nemărginit”. Distanța de la

poezia populara la poezia lui Eminescu este echivalentă cu distanța de la muzica populară la muzica simfonică. Eminescu face muzică simfonică în versurile sale. G. Călinescu spunea că, prin romanțele sale, Eminescu „propune lăutarilor adevărate simfonii beethoveniene”. Influența metricii populare se observă mai ales în poezii ca „Revedere”, „Ce te legeni” și „La mijloc de codru”. Același Călinescu afirma că în aceste poezii Eminescu face „folclor savant”, adică recurge la metrica populară pentru a exprima idei filosofice culte.

În concepția lui Eminescu, sursele folclorice ale literaturii culte contribuie în mod hotărâtor la definirea trăsăturilor proprii, a specificului ei național. Ceea ce aprecia Eminescu îndeosebi la poezia populară era capacitatea ei de a găsi expresia cea mai potrivită, mai simplă și mai naturală, a unui gând sau a unui sentiment. Numeroasele poezii sunt expresii ale nostalgiei unui „paradis pierdut” sau încercări de recuperare a acestei lumi a deplinei armonii cu universul. Din această perspectivă creația folclorică este, pentru Eminescu, o „limbă sfântă a naturii”, „a visărilor dulci și senine”.

Una dintre însușirile esențiale ale lui Eminescu a fost înțelegerea creației populare și a naturii în rosturile sale adânci, folclorul devenind elementul fundamental în formarea și definirea personalității poetului. Eminescu a prețuit în mod deosebit poezia populară și a considerat că „o adevărată literatură trainică nu se poate întemeia decât prin graiul viu al poporului nostru, pe tradițiile, obiceiurile și istoria lui, pe geniul lui”.

Cea mai bogat reprezentată tematic este lirica ilustrată prin numeroase doine de dragoste, de dor, de jale, prin bocete, blesteme, strigături, etc. Influența propriu-zisă a folclorului în creația eminesciană se manifestă în două direcții: în conținut (prin teme, motive și simboluri) și în formă (prin talentul lui poetic de a înălța în plan intelectual aceste motive cu ajutorul limbajului poetic și oralității). Eminescu a preluat teme, motive, rituri, armonii, imagini pe care le-a asamblat în compuneri noi purtând pecetea inimitabilă a geniului său. La Eminescu, percepția timpului se face cu detașare și obiectivitate, în tonalitate nostalgică, punându-se accent pe ciclicitate.

Unele dintre operele eminesciene sunt prelucrări inspirate din folclor care au cunoscut transformări esențiale devenind opere profund originale. Astfel, putem numi ca opere ce pleacă de la tematica folclorică poemul „Luceafărul” sau „Călin (file din poveste)”. Altele sunt prelucrări folclorice cu adaosuri de rafinament în planul expresiei și a ideii (*Revedere*, *Ce te legeni*, *La mijloc de codru* sau cartea feciorului de domn din *Scrisoarea III*).

Eminescu are meritul de a fi eliberat limbajul de balastul de orice fel, cultivând expresia simplă, directă. Impresia de prospețime ce caracterizează poeziile sale se datorează influenței poporului la nivelul lexical (cuvine și expresii populare), fonetic, morfologic și

stilistic. La unele dintre poeziile sale a împrumutat și nivelul prozodic. Așa sunt poeziile „Doina“, „Ce te legeni“ sau meditația „Revedere“.

De la prima poezie „De-aș avea” publicată în revista Familia în 1866 și până la capodopera „Luceafărul”, opera lui Eminescu este *mobilată* cu elemente folclorice pătrunse pe calea unei profunde asimilări. În unele opere păstrează tema, dar creează o anumită structură compozițională, introducând pasaje lirico-descriptive (Făt-Frumos din lacrimă). În operele de maturitate artistică sursa folclorică este doar un pretext pentru meditația filosofică. Cea mai mare însușire a lui Eminescu este de a face poezii populare fără să imite și cu idei culte, de a coborî de la acel sublim impersonalism al poporului.

Eminescu a văzut în folclorul național o sursă importantă de inspirație creatoare. G. Călinescu observa două maniere distincte de folosire a elementelor folclorice de către Eminescu: fie preluarea directă a motivelor și a temelor recurente în lirica folclorică, fie modificarea cultă a surselor populare.

Romanticul Eminescu afirma că o literatură cultă nu își poate defini specificul național decât în măsura în care a valorificat integral tradițiile istorice și folclorice ale națiunii sale. El considera că literatura populară a reușit performanța artistică de a găsi expresia cea mai potrivită, mai directă și succintă de exprimare a ideilor rapsozilor, prin șlefuirea colectivă și succesivă a aceluiași text folcloric de către mai mulți autori anonimi.

În folclorul său Eminescu e o complexă îmbinare de mitologie populară și filozofie a nimicului într-o formă ce pare lineară, dar care e de savantă împletitură. Nu întâlnim niciun stil, nicio retorică, nici măcar metafore, fiindcă imaginile sunt chiar ideile poetului, nici chiar farmecul eminescian, uneori supărător prin exces.

Cea mai mare însușire a lui Eminescu este de a face poezii populare, fără să pastişeze și cu idei culte.

Iată o doină eminesciană:

***Codrule, Măria Ta,
Lasă-mă sub poala ta,
Că nimica n-oi strica
Fără num-o rămurea,
Să-mi atârn armele-n ea.
Să le - atârn la capul meu,
Unde mi-oi așterne eu
Sub cel tei bătut de vânt
Cu floarea pân - la pământ,***

*Să mă culc cu fața-n sus
Și să dorm dormire-aș dus.*

Iluziunea populară e desăvârșită. Ideea e însă cultă. Codrul e locul vegetării, spre „poală”, copilul se trage spre a dormi, floarea e mediul morții, iar blestemul de la sfârșit presupune o mare silă de viață. Gestul artistic e strecurat altă dată imperceptibil.

*Mândro, mândro, vrei nu vrei
Un inel și doi cercei,
Dă-mi să-ți sărut ochii tăi;
De vrei roche de mireasă
Cingătoare de mătase. (până aici tonul e popular).*

*Părul să-ți încurc mă lasă;
De beteală o cunună
Vrei pe fruntea ta cea jună,
Dă-mi o gură, numai una!
Iar de vrei un bărbățel
Să-l iubești, să crezi în el,
Nu-l căta — că iacătă-l!*

Pretenția ultimă e prea rafinată pentru un țăran. Toată Moldova e privită „a vol d’oiseau” într-o poezie de factură folclorică, în care abia distingi marea descripție literară, panoul policrom.

Piesă rară, miraculoasă e cântecul întâii fete din „Călin – Nebunul” o bocire țărănească de singurătate, fiindcă fata se află în codrii în puterea zmeului.

Ritmica de descântec evocă o jale cosmică, frica omului singur într-un teritoriu infinit de „lunci deșarte”. Solicitudinea câmpurilor e simbolizată prin greier. Greierii răspunzându-și la despărțiri incomensurabile sugerează corespondența gândurilor. Fata trimite dar, în laicul său, greierul obscur din apropierea grindei casei materne.

*Greieruș ce cânti în lună
Când pădurea sună,
Cum nu știi ce am în mine,
Greiere străine?*

Nu în ultimul rând, specificul național se manifestă la Eminescu prin limbă, prin idiomatice, Eminescu rămânând cel mai mare creator de limbă din literatura noastră. Putem spune chiar că există limbă eminesciană, așa cum există o limbă sadoveniană, arghezană sau

crengiană. Eminescu a stăpânit ca nimeni altul legăturile interne ale limbii române și este un inovator în cadrul limbii noastre.

Prin Eminescu limba română a glăsuț ca niciodată mai frumos. În legătura cu apariția lui Eminescu în literatura noastră s-au exprimat două puncte de vedere complet opuse. După Garabet Ibrăileanu, apariția lui Eminescu în literatura noastră reprezintă un miracol. După Călinescu, dimpotrivă, apariția lui Eminescu constituie o continuare a tradiției și o sinteză strălucită a ei.

Ambele puncte de vedere rămân valabile și se completează reciproc. În Eminescu trebuie să vedem atât un miracol, cât și o sinteză a tradiției.

BIBLIOGRAFIE:

Editura Cartea Românească – Eminescu – Poezii. Proză literară, București 1978;

Editura Sport – Turism – Pașii Poetului, București 1989; Editura Minerva – Istoria Literaturii Române, București 1982;

Aspecte privind substratul autohton al creației eminesciene

Bibliotecar Popa Magdalena

Școala Gimnazială "Vasile Cârlova" Târgoviște

Bibliotecar Zamă Ana Maria

Școala Gimnazială "I.A.I. Brătescu – Voinești" Târgoviște

Scrierile eminesciene au constituit, de-a lungul timpului, un material vast pentru criticii literari și cercetătorii în domeniu. Poet ivit din inima poporului român, din oameni simpli - tatăl căminar, ardelean de origine, iar mama descendentă a unei familii de moldoveni cu vechi atestări boierești, Eminescu, prin temele și motivele literare existente în creațiile sale, prezintă de fapt frumusețea naturală a patriei noastre, tradiția și cultura poporului român.

Legăturile poetului cu folclorul sunt pe cât de numeroase, pe atât de diverse, ele putând fi urmărite de-a lungul vieții sale, din copilărie și până la maturitate. Tema de factură populară prezentă în poezie și în proză (basm) își are rădăcinile adânc înfipte în copilăria autorului, în poveștile spuse de mama seara, la lumina pâlpâitoare a sfeșnicului de argint, în poveștile auzite de bătrâni în timpul șezătorilor lungi de iarnă, în colindele natale, în plimbările de-a lungul lacului, în pădurile cutreierate împreună cu fratele său. Astfel, ele sunt prezente în substructura paginilor memorabile ale ficțiunilor sale, în toate etapele biografice ale formațiunii lui intelectuale.

Despre inițierea folclorică a autorului, care urcă până la anii fragezi ai copilăriei acestuia mărturisesc poemele lui de maturitate cunoscute de cititori. Amintirea satului natal și anii copilăriei revin adesea, regăsindu-se de mai multe ori în opera eminesciană.

Contact cu folclorul moldovenesc, autorul l-a avut și în perioada în care era revizor școlar în județele Vaslui și Iași. Dovadă sunt manuscrisele existente care păstrează culegeri de atunci.

La apropierea poetului de folclor a contribuit, potrivit surselor, și școala, în special profesorul Aron Pumnul, un mare iubitor al poeziei populare. "Lepturariul" acestuia – o antologie de literatură română și folclor, excepțională prin cuprindere, a conturat în mintea tânărului învățăcel imaginea lui Vasile Alecsandri, ilustrul predecesor, rege al poeziei, "care

zice din fluier, doinește din frunză și povestește cu basmul, înșirând mărgăritare pe raze blonde de stele”¹, trezind astfel în Eminescu dorința de a-i urma exemplul, prin culegere de cântece și basme, pe care apoi să le valorifice în creațiile sale.

Preocuparea pentru literatura veche este cultivată de poet și ca director al bibliotecii centrale din Iași. Dar cele mai importante legături în cunoașterea folclorului și orientarea teoretică sunt cu societatea ”Junimea”, revista ”Convorbiri literare” și cu direcția nouă istorică și comparativistă a folclorului dată de Bogdan Petriceicu Hașdeu. În concepția generală a acestui scriitor, elementul popular se integrează prin informare și gândire personală, angrenându-se firesc cu elementele istorice și de literatură veche, cu cele pe care i le propune dorința în scopul creării unei culturi noi, proprie geniului poporului român.

Materialele folclorice culese de Eminescu cuprind printre altele poezia lirică și anume: cântece de dragoste, de înstrăinare, de dor, de haiducie, de codru, de ciobănie etc. Adunate în culegeri, acestea constituie o bogată moștenire lăsată poporului român, alături de alte producțiuni populare culese: basme, poezii și proverbe.

Orientarea poetului către folclor a avut consecințe asupra operei poetice a acestuia, nota populară fiind vizibilă în fonetică, în lexic și în frazeologie. Poetul folosește forme dialectale, precum: *sară, jele, îmblă, dar și rime: ”rumpe- scumpe”, o serie de regionalisme: băiet, tămîiet, tăiet etc*, analiza stilistică a acestora demonstrând faptul că cele mai multe creații populare existente în manuscrise sunt culese din Moldova și Transilvania.

Într-un context, George Călinescu afirmă despre Mihai Eminescu că acesta caută puritatea stilului pretutindeni, adunând doar materiale autentice prin care poate pătrunde în adâncul psihologiei populare, poate desprinde datele sistemului poeticii folclorului îmbogățind astfel limba cu elemente populare românești.²

Modalitățile prin care Mihai Eminescu introduce în poezia sa elementele folclorice sunt variate:

- în creația originală, poeziile își păstrează forma prozodică folclorică, dar sunt impregnate idei personale cu conținut diferit de cel original. Exemplu: ”*Doină*”, ”*Revedere*”, ”*Ce te legeni..*”;

¹ Eminescu Mihai, ”Literatura populară”, Editura Minerva, București, 1985, p.7;

² Călinescu, George, ”Viața lui Mihai Eminescu”, Editura ”Minerva”, București, 1989, p. 83;

- un alt procedeu constă în materialul folcloric dezvoltat într-o altă direcție fără a schimba ceva în esență. Exemplu: ”*Călin Nebunul*”, ”*Făt- Frumos din Lacrimă*”;

- există și varianta în care autorul transformă întregul text folcloric, dându-i astfel un alt conținut. Exemplu: ”*Luceafărul*”, ”*Călin –file de poveste*”.

În poezia eminesciană, elementul popular deloc neglijabil pătrunde în mod involuntar. Scriitorul Ioan Slavici afirma că ”multe dintre cele mai frumoase poezii ale lui Eminescu sunt în general populare nu numai ca limbă, ca ritm, ca rimă și temperament, ci și după felul de a gândi și de a simți ce se dă în ele pe față.”³

Pentru Eminescu folclorul a reprezentat elementul fundamental în definirea sa ca om de artă, profunzimea gândirii problemelor de folclor, în ansamblul originalității literaturii naționale constituind un moment crucial în dezvoltarea literaturii culte din a doua jumătate a secolului al XIX –lea. Deoarece dintre poeții acestui secol, în afară poate de Vasile Alecsandri, numai despre Eminescu s-ar putea spune, că și-a nutrit întreaga ființă și întreaga creație literară, ca și literatura populară din fântânile purificate și de continuu debit ale folclorului românesc.

BIBLIOGRAFIE

Eminescu, Mihai, ”Literatura populară”, Editura Minerva, București, 1985;

Călinescu, George, ”Viața lui Mihai Eminescu”, Editura ”Minerva”, București, 1989;

Rotaru, Ion, ”Eminescu și poezia populară”, Editura pentru literatură, București, 1970;

³ Rotaru, Ion, ”Eminescu și poezia populară”, Editura pentru literatură, 1970, p.250;

Eminescu și folclorul românesc

Săvulescu Cătălina

Școala „Prof. Paul Bănică” Târgoviște

Situat de Tudor Arghezi, în 1964 în revista „Steaua” de la Cluj, alături de Homer și Goethe, Mihai Eminescu este apreciat pe bună dreptate, ca făcând parte din universalitatea geniilor, între care el se individualizează prin „aureola națională” românească, dobândită încă din adolescență când, pe jos, a mers între Cernăuți și Blaj(1866) sau când a străbătut Ardealul și Banatul cu trupa de teatru a lui Mihai Pascaly pentru a fi în contact direct cu tradiția românească globală, așa cum spunea Zoe Dumitrescu-Bușulenga în lucrarea sa „, Poezii transilvăneni și moștenirea eminesciană”.

Conștiincios, își nota în carnețel teme folclorice, ritmuri, armonii ale graiului neaoș, concepții, credințe, mituri care îl fascinau și își asumă misiunea de a salva de la dispariție „, limba sfântă a naturii”, așa cum făcuseră și scriitorii germani precum Herder sau frații Grimm.

Filonul folcloric moștenit de Mihai Eminescu din zona de confluență a Transilvaniei cu Bucovina și Moldova este impregnat cu tradiții, graiuri și cântece din Suceava lui Ștefan cel Mare, așa cum amintește Ion Rotaru în prefața volumului „, Literatura populară”.

O personalitate marcantă a fost profesorul său de la Cernăuți, Aron Pumnul, care i-a însuflit definitiv iubirea pentru poezia populară. De asemenea, Vasile Alecsandri „, acel rege-al poeziei” este un model de atașament față de popor și geniul său creator. El „, zice din fluier”, „, doineste din frunză” și „, povestește cu basmul” așa cum îl vede Eminescu în „, Epigonii”.

O interesantă meteahnă a lui Mihai Eminescu era plăcerea de a-și petrece unele nopți alături de lăutari, cu care cânta el însuși, grație vocii sale speciale. Romanța este cea care l-a însuflit și care încă se fredonează. Să amintim aici frumoasa poezie „, Pe lângă plopii fără soț”.

Valorificarea specificului național în literatură a fost preocuparea multor creatori români care au activat la „, Junimea ” lui Titu Maiorescu sau la „, Convorbiri literare”. Eminescu, Creangă. Slavici alături de Titu Maiorescu au continuat mișcarea patruzecioptistă a lui Mihail Kogălniceanu în revista „, Dacia literară”. Așa debutează Eminescu cu poezia „, De-aș avea”, influențat clar de „, Doina” lui Vasile Alecsandri. În ziarul „, Timpul din 1882, Eminescu îndeamnă la prețuirea comorii naționale astfel: „, Credem că nici o literatură

puternică și sănătoasă, capabilă să determine spiritual unui popor, nu poate exista decât determinată ea însăși la rândul ei de spiritul aceluia popor, întemeiată adică pe baza largă a geniului național.’’

Prezența folclorului în opera lui Mihai Eminescu este vizibilă ca roua unei dimineți senine de vară, strălucește. Marele său poem „Călin Nebunul, auzit prin 1869-1870 în timpul unei călătorii la Schitul Agafton din județul Botoșani- Văratec, când a fost găzduit într-o colibă cu laiță, opaiț, râșniță, candelă, cuptor uns cu humă. Interiorul acesta este zugrăvit și în poem, este coliba în care fata de împărat, devenită mamă își crește copilul, rodul iubirii sale cu Călin. În această operă literară se simte respectul pentru „mitologiile pădurii’’ (de aramă, de argint și de aur), pentru fata de împărat, pentru răpiri etc. Însuși Călin, fugarul, seamănă la un moment dat cu o catană nostalgică. Acesta spune:

„Mândra, mândră, draga mea,/Ajungă-te jalea mea,/ Să te-ajungă- un dor și-un drag/Să șezi toată ziua-n prag,/ Cu firuț băgat în ac/ Și tu să nu poți împunge/ Până nu-i suspina și-i plânge...’’

La fel, „Scrisoarea III’’ este înmiresmată cu puțină doină: „Trimite-mi, fată măiastră,/ Ce – i mai mândru-n valea voastră:/Codrul cu poienile,/Cosița cu genele,/Ochii cu sprâncenele./Că și eu trimite-ti-voi/ Ce-i mai mândru pe la noi...’’

„Luceafărul’’, marele și definitoriul poem, este inspirat din basmul „Fata din grădina de aur’’. Aici este poetizat destinul omului de geniu pe pământ, al celui care nu poate oferi și nici nu poate primi nimic, al celui fără moarte. Deși nivelul de înțelegere este foarte înalt, baza este folclorică. George Călinescu punctează tehnica prozodică; dă impresia unei unde muzicale lirice, strofele se rotesc mioritic, are un automatism de doină.

Culegător de doină, Mihai Eminescu vibra el însuși în ritmica folclorică: „Frunză verde fag,/Dorule sărac,/Lăutar pribeag,/Vin de-mi zi să-nșir,/Tot din fir în fir...’’

O altă preocupare meritorie a marelui poet a fost mitologia dacică. În „Povestea Dochiei și ursitorile’’, țara care se cheamă Dochia, rostește: „Mândră – mi este rochia/Și mă chiamă Dochia,/Au venit, mări venit,/Împărați din răsărit/Și frumos m-au mai pețit...’’ (cu referire la cotropitori)

Dorul, codrul, luna, teiul sunt motivele ridicate la rang de „obiecte lirice’’ așa cum spunea Lucian Blaga. Codrul este mediul în care poetul rezonază cu natura în toată complexitatea ei: „Ce te legeni...’’, „Mai am un dingur dor’’, „Revedere’’, oglindesc voluptatea, plăcerea cu care poetul se hrănește din energiile naturii, își dorește să fie una cu aceasta: să-și împartă destinul cu plopii, ci brazilii, cu păsările călătoare, cu anotimpurile, ba chiar și cu eternitatea văzută ca un somn nesfârșit. „Ce mi-i vremea când de veacuri/ Stele-mi

scânteie pe lacuri”(Revedere). În „ Ce te legeni...” contopirea cu elementele naturii este redată în niște metafore de-o rară frumusețe: „ Pe deasupra casei mele/ Trece-un stol de rândunele,/ Dar nu-I stol de rândunele/ Ci sunt dragostele mele,/ Cari m-am iubit cu ele/ Din tinerețele mele...”

În caietul manuscrisnr. 2254, Eminescu însuși a scris „Dumnezeul geniului m-a sorbit din popor, cum soarbe soarele un nour din marea de amar.”

Din popor își alege și locurile în care poposește cu mare plăcere. Cu Ion Creangă, rămas un țăran fabulos, înconjura Iașiul, stătea la povești în bojdeucă, departe de civilizația zgomotoasă. Aici descoperă un neprețuit tezaur folcloric: povești, snoave, zicători, proverbe, basme, locuțiuni populare, Creangă îl poartă pe Eminescu în realitățile originare.

În basmul „ Făt- Frumos din lacrimă, a încercat să creeze el însuși o lume fantastică, în care să-și valorifice disponibilitățile folclorice. Numai că, Junimiștii îl determină să lase literatura populară așa cum era auzită, s-o culeagă dar s-o lase posterității în starea ei originală. Dacă în basm nu a excelat, în poezie este un adevărat bijutier. Depozitul folcloric este valorificat, stilizat, dus până la filigran. Grija cu care este prelucrat folclorul este asemenea omului care intră în codru, chemat de frumusețe, liniște și armonie pe care nu are de gând să le tulbure: „ Codrule, Măria-Ta,/ Lasă-mă sub poala ta,/ Că nimica n-oi strica/ Fără num-o rămurea,/Să-mi agăț armele-n ea,/Să le-atârni la capul meu,/Unde mi-oi așterne eu...”

Pentru Eminescu folclorul era ceva viu, el culegea material brut, pe care nu-l lăsa așa pur și simplu, ci îl șlefuește cu mare decență, fără să-l altereze. Setea de cunoaștere a folclorului îl conduce pe Eminescu și către anticari. Citea mult, frecventa marile biblioteci ale Universității din Berlin și Viena. Afla multe și în locurile de întâlnire ale studenților, în cafenele și restaurant. Așa se împrietenește cu Ioan Slavici, bun cunoscător de folclor autentic. Deși se aflau în străinătate, după câte un chef, hoinăreau până la ziuă și cântau: „Eu sunt Barbul Lăutarul,/Starostele și Cobzarul,/Ce-am cântat pe la Domnii/ Și la mândre cununii.” În această perioadă a vieții sale, Eminescu a devenit un romantic convins. El prețuiește tot ce este tradițional, inovează fără să afecteze și transmite mai departe cu un spor de strălucire. El nu este de acord cu preluarea prin traduceri a literaturilor altor popoare pentru a acoperi lipsurile noastre. El insistă pe creativitatea nativă a poporului român. Iubește limba română pe care o stăpânește impecabil și nu se lasă influențat de cunoașterea celorlalte limbi europene, precum germana. Se spune chiar că există o limbă eminesciană. Într-o discuție la „ Junimea” poetul afirmă că „ așezarea și cumiștenia unui popor se dezvoltă conform propriului său geniu, ferindu-se de amestecul străinului.”

O altă tentă, des întâlnită mai ales în poezia de atitudine civică, este critica socială. Ceea ce este original, este faptul ca într-o poezie de factură folclorică, deplânge soarta dramatică a românului care nu se mai simte stăpân în țara lui, este opresat, sărăcit. „Doina”, scris în anul 1883, perioadă despre care se spune că este ultima de creație, din cauza bolii care se declanșase, este o doină de jale, o adevărată incantație lirică în care sunt asociați termeni asemenea „sub formă de tautologie. Aceste procedee artistice au mari profunzimi, scot la suprafață adânci dureri sufletești. Pentru „biet Român săracul/.../ Nici îi este toamna toamnă,/ Nici e vara vara lui.” Sub influența nefastă a străinilor „Toate cântecele pier”. Așadar, folclorul este în pericol. Această temere a lui Eminescu este cât se poate de actuală. Creația folclorică a zilelor este într-un declin continuu. Realitățile de la sate sunt vitregite de șezători, de hore. „Codrul- frate cu românul/ De secure se tot pleacă/ Și izvoarele îi seacă.” Sufletul românesc se stinge, în viziunea lui Eminescu, din cauza influențelor străine. Către final, aproape plângând, poetul recurge la o ultimă sursă folclorică, blestemul. „Cine- u îndrăgit străinii/ Mânca-i-ar inima câinii!”. Această doină cultă, publicată în „Convorbiri literare” la 1 iulie 1883, a avut și are mare ecou și se pare că este unicat.

Mihai Eminescu a făcut folclor, dar nu unul oarecare ci unul „savant” așa cum bine preciza George Călinescu.

Bibliografie

1. Călinescu George, Viața lui Mihai Eminescu, Ed.Minerva 1986
2. Rezuș Petru, Mihai Eminescu, Ed.Cartea Românească 1983
3. Eminescu Mihai, Literatura populară, Ed.Minerva,București 1985